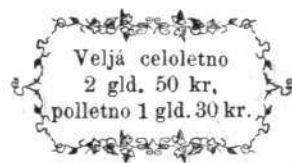

Izhaja
10. in 25. vsakega
mesca.

BESEDNIK.

Velja celoletno
2 gld. 50 kr.
polletno 1 gld. 30 kr.

Kratkočasen in podučen list za slovensko ljudstvo.

List 11.

V Celovcu 10. junija 1871.

Leto III.

Sreča v nesreči.

(Spisal Fr. G.)

V neki vasi na Kranjskem je živel premožen mož; ljudje so ga sploh imenovali Ribiča. Davno že sicer ni več lovil rib, in vaščani, kateri so ga tako imenovali, morebiti sami niso vedeli zakaj se tako imenuje. Njegova hiša, skoraj grajščini podobna, krasni vrt, široko polje in sploh celo njegovo premoženje bi ti dalo misliti, da je posestnik vsega tega gospod imenitnega roditelj. Vendar pa temu ni tako. Od kod pa ima tako premoženje? Njegovi starši, kakor sam pripoveduje, bili so siromašni in mu toraj takega premoženja niso zapustili, žena mu tudi ni prinesla tolike dote. Mar more prosta ribarija toliko prinašati, da se tako bogastvo pridobi? — Dobiček ribštva tudi njemu ni pripomogel k premoženju; večkrat pa si izvoli Bog tudi najmanjše stvari v pripomoček, da vodi osodo našo po svojih neskončno modrih sklepah in nerazumljivih potih skoz življenje, ter nam večkrat v srečo obrača, kar smo si mislili, da nam je v nesrečo. To bomo razvideli tudi v Ribičevi pripovedi. Tudi njegovo blagostanje pričanja se z malo stvarico, katero pa je previdnost božja vodila k vsemu drugemu, kot si je mislil prosti ribar.

Bil je čas košnje. Ribič je imel po svojih senožitih mnogo koscev in grabljic.

Nek popoldan ga zaprosi mlada hčerka Jelica, kakih dvanajst let stara deklica, da bi jej dovolil iti z dekle, ktera je ravno nesla na travnik malo južino delalcem. Le pojdi, reče, to je lepo in dobro, ako človek že mlad gleda rad, kako se to ali uno delo opravlja!

Jelica gre z dekle in ko pride na senožet, je tudi z grabljicami poskušala in se lotila njih dela. Pa solnce je gorko pripekalo in Jelici je kmalo teknel pot po obrazu. Pod hrastom je bila lepa senca, tje se vsede da bi se malo odpočila. Iz rožic, ktere so okrog nje cvetele, napravi dva šopka in ju vzame, ko je šla na večer z grabljicami domú, seboj, da bi razveselila ž njima svojega očeta in mater. Ko pride domú, stopi pred starše, ter jim pravi: Tukaj imate majhen spominek iz travnikov.

Silno jih je razveselil ta majhen darek hvaležne hčerke. Mati jo poljubijo na čelo, oče pa jej lepo z roko pogladijo cvetoči obraz, kterega so zaljšale modre oči, kakor svitile zvezdice jasno nebo. Ko pa šopek nekoliko ogledajo, zapazijo med cveticami čveteroperesno deteljico, katero je Jelica nevede povila med rožice. Očetu se je videlo, da jim je ta mala rastlinica posebno veselje prizadevala; vsi ginjeni pričnó čez nekoliko časa tole pripovedovati:

Ljuba hčerka, med cveticami, ki si mi jih podarila, vplela si tudi čveteroperesno deteljico, rastlino,

ktera ima po božji neskončni modrosti in milosti velik pomen za vse dni mojega življenja! Vse kar imam, pričanja se z neko dogodbo, katero sem zavoljo čveteroperesne deteljice doživel. Mislim, da je to najlepša prilika, da ti jo povem, zatoraj poslušaj!

Imel sem revne stariše, ktere sem že zgodaj izgubil. Sami ubogi, niso mi zapustili nikakoršnega premoženja, kakor svoj blagoslov in pa dobre nauke. Moral sem si tedaj že v prvih letih svoje mladosti pričeti kruh služiti. Najbolj mi je dopadlo življenje na jezeru. Zato sem se kaj dobro naučil veslati in sem si s tem prva leta nekako kruh prislužil. Imel sem v Trstu prijatelja, ta me je večkrat nagovarjal, da bi šel tje, in pravil mi je toliko lepega o barkah, o ribštvu in sploh o življenju na morju, da sem sklenil iti tje sreče iskat.

Še danes se spominjam dneva, ko sem prvokrat občudoval lepoto onega mesta in zdi se mi, kakor da se je vse to še le večeraj godilo. Bilo je spomladi nek četrtek proti večeru, ko sem prišel v Trst in sem prvokrat gledal na bregu z barkami prepreženo morje. Solnce je ravno svoje zadnje žarke na mestno zidovje razsipalo. Pred mano je ležalo široko morje, po kterem so se videle v daljavi semtertje barke, kakor da bi ptice letale po višnjevem zraku. Na robu morja pa, katero se mi je zdelo, da se z nebom stika, je solnce slovo jemalo, kakor da bi se polagoma utapljal v morske valove, dokler ni popolnoma izginilo v zamorju. Posebno dopadli so mi brtaliči, ki so med tem proti bregu veslali in so našim čolnom zelo podobni. Moj prijatelj, kateri je skoraj vsako barko po imenu poznal, mi je pravil, kako se ta ali una imenuje. Se ve, da nisem vedel že tisti večer nobenega imena več. Le eno ime mi je nekako dobro v spominu ostalo, da sem se ga lahko brez teže spominjal, bilo je ime „Fortuna“. Povedal mi je moj prijatelj, da se pravi to po naše „sreča“. Tudi me je peljal tje in je prosil kapitana, da bi me smel tudi v spodnji del barke peljati, kar je rad dovolil, posebno ker je videl iz mojega obnašanja, da sem ptuj in da nisem še nikdar v svojem življenju videl take morske hiše. Ko prideva zopet na vrh barke, popraša me kapitan, kako mi se dopade, kar ga pa takrat še nisem razumel, ker je laško govoril; raztolmačil mi je tedaj moj prijatelj. To mu je tudi povedal, da znam dobro veslati po jezeru in da bi se zdaj rad lotil ribštva na morju. Med tem ravno privesla nek ribič s svojim brtaličem h kraju. Imel je na dnu brtaliča v neki iz vrh spleteni posodi polno rib. Kapitan je bil zelo prijazen mož, šel je k ribiču, ter mu je povedal o meni in mojem namenu. Ribič me meri od pete do glave in videti mu je bilo, da sem mu všeč. Reče mi: „Zdaj grem najprej, da oddam nekoliko rib, ktere imam že naročene. Zvečer pridem v krčmo k J., tje tedaj pridite, da se dalje pogovoriva“. To izreki vzame vrbov koš z ribami, nas prijazno po-

zdravi in odide. Midva se tudi kapitanu lepo zahvaliva in priporočiva, ter odideva.

Zvečer greva v omenjeno krčmo. Ribič je že za mizo sedel, ter naju je precej spoznal ko vstopiva. Odrinil je stolec od mize in nama veli, da naj sedeva. Govoril je sicer slabo slovensko in je mnogo po laško zavijal, pa sem ga vendar še precej razumel. Povedal mi je, da bi ravno on potreboval enega, da bi mu pomagal pri lovu. Ako vas je tedaj volja in veselje, morete iti k meni, tako mi reče. Razloči mi potem še mnogo o tej zadevi in pristavi zraven: „Poskusite, ako vam ne bo všeč, lahko zopet pustite!“ Jaz sem bil zadovoljen in sem šel že drugi dan z njim na morje, kjer sem se kmalo popolnoma privadil. Stari ribič je bil dober mož, Bog mu daj dobro! Prav rad me je imel, in vse je šlo nekako po sreči. Pa komaj sem bil leto pri njem, ko zbolil in umrje. Imel sicer ni premoženja, pa malo, kar je imel, zapustil je meni, ker ni imel svojih ljudi in me je imel rad, kakor bi mu bil v rodu. Tedaj sem bil zopet sam in pričel sem na svojo roko ribstvo. Sčasoma sem si tudi kak krajcar prihranil. Imel sem pa posebno veselje kaj lepega prebirati. Dokler sem bil še doma, sem se že nekoliko v šoli naučil brati in pisati. Kolikorkrat sem utegnil, sem to nadaljeval tudi tačas in moj prijatelj, ki je bil v tem bolj izurjen, mi je veliko pri tem pripomogel in mi je tudi veliko lepih knjig posodil, da sem jih prebiral. Enkrat mi prinese tudi knjigo, ktera je popisovala laško deželo. Toliko lepega sem bral v njej o raznih lepotijah laških mest, da me je silno mikalo še kaj več sveta videti. Toda potovanje potrebuje denarjev in jaz nisem bil tak mož, da bi bil mogel brez vse skrbi o denarni zadevi dovoliti svojim željam, dasiravno sem si bil že nekaj malega prihranil.

Neki dan grem na barko Fortuno in nesem kapitanu nekoliko lepih rib za dar. To sem mu iz hvaležnosti za njegovo prijaznost, ktero mi je skazal precej prvi dan, ko sem prišel v Trst, in tudi potem še mnogokrat, večkrat storil. Poznal me je tedaj dobro in me tudi celo rad imel. On mi pravi: Čez dva dni odrinemo z barko v Genovo. Večkrat ste mi že pravili, kako bi radi videli kaj več sveta. Na barki bo ravno za nekako opravilo treba delalca, kakoršno pa bi vi lahko opravili. Ako bi Vas bila tedaj volja to prevzeti, lahko bi se brez stroškov tje peljali. Le nazaj bi morali iti z drugo barko, ker bo naša delj časa tamkaj ostala. — Kdo je bil bolj vesel kakor jaz! Hitro sem se k temu odločil in sklenil iti z barko. Čez dva dni smo odrinili z barko proti Genovi. V Mesini, kjer se steka jadransko morje s toskanskim, ostala je barka en dan in jaz sem ta čas upotrebil, da sem nekoliko mesto ogledal. Drugi dan odrinemo dalje. Vreme je bilo ugodno in barka je plavala mirno proti odločenemu kraju.

Srečno smo prijadrili na breg Genoveški. Cel teden sem ostal tamkaj in ogledoval mestne lepotije. Kapitan je bil že v tem mestu bolj poznan, zato mi je, kedar je utegnil, pokazal zdaj to ali uno znamenitost mesta in tako so mi pretekli dnevi kakor ure. Čas se je približal, da se imam zopet vrniti. Barka z ljudmi je imela odriniti popoldne ob treh proti Trstu. Vpisal sem se toraj že zjutraj za vožnjo v Trst in plačal sem tudi voznino. Popoldne se poslovim od svojega kapitana in se podam proti barki s ktero sem imel odriniti proti Trstu.

Pot do barke me je peljala memo lepega spreha-

jališča, ktero so zaljšale zelene trate z lepimi cveticami. Jaz nekoliko postojim in se zagledam na pisano livado, ktero je le nizka ograja ločila od poti. Naenkrat zagledam med zelenjem čveteroperesno deteljico. Spomnil sem se, da sem slišal praviti doma, ko sem bil še deček, kdor najde čveteroperesno deteljico, ta je srečen. Dasiravno jaz na take vraže nisem nič dal in tudi zdaj ne poslušam takih praznih marenj, vendar me je le nekako mikalo po tej deteljici in kakor da bi me gnala nekaka nevidna moč, stopil sem čez nizko ograjo, ter sem si utrgal čveteroperesno deteljico. Komaj sem pa to storil, že je stal mož pred menoj, pokaže mi na tabli, ktera je zraven stala, prepoved, da se ne sme na ta kraj stopiti. Veli mi, da moram iti zato ž njim, ker sem prelomil to prepoved. Zastonj so bili moji izgovori, da tega nisem vedel, zastonj sem mu pravil, da sem le čveteroperesno deteljico utrgal in nisem sicer nikakoršne škode napravil in tudi ne mislim napraviti, zastonj sem mu povedal, da moram iti na barko, ktera odide ob treh in sem tudi že voznino plačal zato; mož je le trdo pri tem ostal, da postava tako veleva in mu vse drugo nič mar ni. Kaj sem hotel, kakor z njim sem moral iti, dasiravno se mi je cela stvar tako mala in nespametna zdela, da ni vredna, da moram iti zavoljo nje pred gosposko. Ko pridem pred gosposko, povem, da sem ptujec in tega nisem vedel, tudi nisem nikakoršne škode storil. Pravil sem, da sem že za voznino na barki, ktera odide, plačal in sem le memogrede utrgal čveteroperesno deteljico, ktero sem ravno na oni trati zagledal. Gospod, pred kterim sem bil, se temu posmeja, reče mi le, da naj hitim, da ne zamudim barke in me izpusti brez vsega daljnjega. Hitel sem, kar mi je bilo mogoče, toda ko pridem na breg morja, je barka že bila odšla in jaz sem moral tamkaj ostati. Občutki, kteri so me tačas navdajali, mislim, da bi me bili pripravili, trdosrčneža, kteri me je pripravil v tako nesrečo, brez usmiljenja pomočiti v morje, da bi mu bilo za vselej prešlo veselje, svoje postave tako točno razlagati in spolnovati. Toda krivico sem mu prizadjal s tem, Bog mi odpusti; večkrat sem mu potem zdravja prosil. (Konec prib.)

Muha.

(Spisal F. M.)

Tudi v živalstvu nahajamo zraven delavnih čebelic in neutrudljivih mravelj, med toliko koristno in potrebno govedo, mnogo neposajenih zaželek, ktere brez vsega dela in brez skrbi, veselo se igraje v zlatih solčnih žarkih, svoje dni preživé. Ker si živeža same ne nabirajo, brez hrane pa tudi ne živé, lotijo se vsake jedi, ktera jim pride pod nos. Med svojim in ptujim blagom ne poznajo nobenega razločka. Ti predrzneži so muhe, ki so nam med zaželkami ravno tako priljubljene, kakor vrabec med tiči. To je dobro, da jih saj po zimi ni. Vzor te vrste, z vsemi izvrstnimi lastnostmi sitne nagajivke in tatice, je naša hišna muha. Zato pa tudi nima nobenega za prijatla, veliko pa sovražnikov, ki povsod na njo prežé. Pa saj tudi drugzega ne zasluži. Nobena jed ne sme nepokrita ostati, precej jo pride pokušat. Po vseh lepotinjah, podobah in zrkalih lazi okrog in je snažnim gospodinjam res

prava pokora. Povsod se razodeva njena nesnaga in nesramnost. Zato pa tudi njene zibeli niso kaj lepe. V smetih, plunkih, v konjskem, kurjem in kravjem blatu zagleda luč sveta in zlasti tam se posebno hitro zareja, kjer imajo veliko živine in veliko jedi razpostavljajo. Iz jajceta prileze bledorumena ličinka, podobna majhnemu črvičku, brez glave in brez nog. V malo dneh pa doseže svojo velikost in spremeni se v temnorjavo, majhnemu sodčeku podobno bubo, iz ktere čez osem ali štirinajst dni muha izleze. Ali precej še ne more zleteti, ker še nima perutnic, toda kmalo ji zrastejo tudi te, in čez nekaj ur že leta sem ter tje, kakor popolnoma doraščena.

Hišna muha ima veliko, polokroglo, ob straneh malo stisnjeno glavo, na glavi ste posebno očitni dve veliki, rudečkasti očesi. Celo je belkasto, črno progasto, obraz pa je bolj rumenkast in se na črno spreminja. Sisalo, s katerim jedi srka, je kaj umetno sestavljeno, raztegljivo in na koncu v sisavno ploščico razširjeno. Peruti ste sivkasti, hrbet pepelnat in črno prepasan, zadek sivorjav, črno opisan in zbočen, trebuh pa bledorumen. Noge so črne in obraščene, da ji služijo namesti krtače.

Zarejajo se muhe posebno hitro. Izračunili so, da dve muhi v petih rodovih zaplodé na sto milijonov drugih. Pa dobri Bog, ki je skrbel, da drevesa do neba ne prirastejo, postavil je tudi mušjemu zarodu gotove meje. Brez števila drugih zažek in veliko tičkov živi od mušnih ličink in bub. Tudi človek jih zatira na različne načine. In vendar je muha čisto priprosta živalica, ki nič hudega ne misli. Ko bi le te nadležne navade ne imela, da bi se nam v obraz ne zaletavala in po naših licih in po nosu tako predrzno ne šetala, ali vsaj, ko jo enkrat zapodimo, precej ne bila spet tu. Ko bi jih nikdo ne preganjal in ne zatiral, bi bile pa kmalo povsod same muhe. Ničesa ni v stvarjenji brez vzroka, brez namena, in tudi, ako to živalico premišljujemo, moramo občudovati stvarnikovo modrost.

Mlada Zora.

Was bin ich selbst, was ist mein Herz,
Was meines Liedes Töne?
Als Sklaven Deiner Herrlichkeit,
Lobinger Deiner Schöne!
Mirza-Schaſy.

Dokaj rož je na izbero
Ondi, kjer sem jaz domá,
A le eni, mladi Zori,
Moja pesen hvalo dá.

Vse so lépe svetle zvezde,
Kar jih imaš ti, nebó,
Vendar lepše ko danico
Nij še videl nikedó.

Vse ste lépe, moje znanke,
Rádost mojih ste očíj,
Toda lepše, ko je Zora,
V krogu vašem sestre nij.

Rad vas druge občudujem,
Razcvetene rože vé,
Zori pa, kraljici vaši,
Sem poklonil v last srcé.

Zora mi je vladarica,
Jaz služabnik njen sem zdaj,
A želim, da bi užival
Táko srečo vekomaj!

Jos. Cimperman.

Skopuhove krevse.

(Po Obradoviču, poslovenil J. N.)

V Bagdadu je živel star bogat trgovec po imenu Abukazem, prav za prav Abu-Kazem-Tamburi, ki so ga bili raznesli na dolgo in široko, da je velik skópec ali skopuh. Pri vsem svojem bogastvu je nosil nekako staro haljo in široke turške hlače, na katerih se ni videlo drugega nego krpa na krpi. Klobuk mu je bil tako masten in zamazan, da se ni moglo nikakor poznati, kake dlake je bil nekđaj. Ali izmed vse njegove oprave so bile vendar krevse najjemenitnejše. Vse se je zgledovalo nad njimi.

Podplati teh krevs so bili povsod z velikimi žebli podkovani, a zgornja stran jim je bila z različnimi debelimi krpami zakrpana; kajti, če se računí deset let nazaj, bil je v Bagdadu malokteri krpač, ki se ne bi bil mogel pohvaliti, da ni poskušal na njih svoje ročnosti in mojstrije. Po tem takem so morale jako težke biti; pa so tudi ljudje, ki so se drugim jako radi posmehovali, kedar so hoteli reči, da je kaj neizrečeno težko vselej djali: težko kakor Abukazemove krevse.

Neki dan je hodil Abukazem po vélikem Bagdaskem trgu; kar zapazi nekoliko posebno lepe in velike glatne (kristalne) posode na pródaj. Ker je mož mnogo skusil pri tem poslu, in spoznal, da bi se dalo pri tem kaj dobiti, kupi to posodo in jo da domú odnesti. Ravno ondaj sliši praviti, kako so nekega človeka, ki je prodaval dišave, upniki tako pritisnili, da je prisiljen kakih petdeset vrčev izvrstne rožne vode za gotov denar pod nič prodati. Abukazem hiti tje, in kupi to vodo za polovico cene, dá jo domú odnesti pa v kupljeno glotno posodo izliti.

Prevesel te srečne kupčije, nakani tudi na svoje ubogo telo kaj potrositi, pa se gre kópat v kopelj za pet „par.“ *) Tega je želel že davno davno, pa je čakal le ugodnega časa, da to nekako zasluži.

Dokler se je ondi slačil, reče mu neki znanec šaleč se, da bi bil že čas, da naj se tudi svojih krevs iznebi in jih pusti na miru, da se mu ne bodo več vsi ljudje smejali ter ga sramotili.

„Premišljeval sem“, odgovori Abukazem, „to reč že večkrat; ali če jih dobro pogledam, zdí se mi, da niso še godne. Sicer pa vidiš tudi sam, kakí so zdaj časi. Ni ti zdaj ni vojske, ni kuge, da bi pomorila vsaj polovico ljudstva, in da bi imeli oni, kateri bi ostali, kak denarček več. Ljudje se množé, da je strah, kakor da rastejo iz zemlje, denarja je pa dan za dnevom le manj na svetu!“

Tako govore se sleče, in gre v toplice, češ: dam svojih pet „par.“; ali se bom drgnil in pral dotlej, dokler ne sperem vse stare kože s sebe.

Tačas pride tudi mestni župan**), sleče se v tisti izbi, pa se gre kópat. Naš stari trgovec, ki se je poprej okópal, izide in si obleče svojo „lepo“ obleko; ali krevs mu ni več tam, nego najde na njihovem mestu nekake druge, nove in lepe. Misli si, da mu je storil to za šalo oni prijatelj, ki se je pogovarjal z njim o krevsah. — Pa se mu zahvalim, kedar ga ugledam, reče sam seboj, obuje krevse pa koraka vesel domú.

Ali ko ti izide župan, ves se prestraši, ko vidi namesto svojih — Abukazemove krevse, ki jih je

*) „Para,“ turški denar, velja skoraj 1 nkr.

**) „Kadi,“ srb. kadija, je prav za prav sodnik.

poznal ves svet. Hlapci zleté po sledu, pripeljejo trgovca pred župana, in da ne dobi kakor očitni nesramni tat kakih sto palic po podplatih, moral je pri tej priči plačati za kazen toliko, da bi bil kupil lahko tisoč novih krevs. Brž ko pride domú, začne, od pravične jeze na svoje krevse ves razkačen, strašno oštevati jih, zartoti jih tristokrat ter jih zažene v reko Tigar, ki je tekla mimo njegovega okna.

Iz globočine svojega srca zdihaje kupi si zdaj nove močne krevse, pa počne „noč in dan“ premišljati, kako bi svojo škodo popravil, — kaj bi se dalo draže prodati.

Ravno tisti dan začutijo ribiči (ribarji), ki so lovili ribe, nekaj težkega v mreži; in kedar jo izvlečejo na breg, spreleti jih groza, ko vidijo to, česar se niso nikdar nadjali: Abukazem-Tamburjeve krevse, ki so se zapele s svojimi žebli za mrežo. Neznano so bili hudi in razkačeni ter počno strašno zabavljati in preklinjati. Popadejo krevse, pa hajd' ž njimi v gospodarjeva okna, ki so jih tako tudi razbili na drobne kosce. Pa to ni bila še vsa nesreča; nego krevse, ki so priletele v izbo, zadenejo največe glotne sklenice, ki jih neusmiljeno razdrobé, in tako prejde pod nič vsa rožna voda do kaplje.

Kako je bilo starcu, ko prileze zvečer v svojo izbo in ugleda, da so mu okna potolčena, sklenice razbite, rožna voda razlita, — a njegove stare krevse tú! — Vrže „klapimuco“ (šklefeto) z glave na tla, začne se tolči po prsih, puliti si brado, in tako strašno javkati, da so se stekli k njemu vsi sosedje zbog tega vpitja. Po navadi se morajo ljudje pri takih okolnostih čuditi in smejati; — ali kedar so se nasmejali do sita in brez šale premišljali to čudno prigodbo, ugenili so jo vsi tako, da te krevse niso same na sebi, in da ne more biti drugači, nego da dela in vganja ž njimi tako „nečisti duh“.

„Ha“, reče ondaj neki stari „hodža“ (turški duhovnik) „to je ravno tako, kakor sem čital nekda v neki braminjski knjigi, da zleze v oblačila, ktera se predolgo nosijo, nekaka duša hudobnega človeka, in da so potem pravi krvoloki“.

„Res je tako!“ — rečejo vsi — „a kaj bi neki bilo drugega? toda jih treba dobro osušiti, potem pa popolnoma sežgati, a pepel njihov po vetru na izhodno stran razvejati“.

Ondaj jih vzame ubogi starec, ogleduje jih solznih oči, pa jih dene, majaje z glavo, na streho proti solncu, da bi se ondi dobro osušile.

Drugi dan se zberó sosedovska deca in se začno igrati pod streho, ki so bile krevse pod njo. Ravno takrat pridete dve mački, drvite in koljete se po strehi, zasučete se tudi okrog krevs, ki padejo dvema otročajema na glavo ter jima jo ranijo. Deca se začno dréti, njihovi očetje pritekó, vzamejo krevse in oba otročaja s krvavima glavama s seboj, pa gredó k županu tóžit.

Le-ta dá ónega, čigar so bile krevse, k sebi pozvati, in ga popraša na ves glas, zna-li to obuvalo? „Znam! oj nesrečna ta ura! gorjé moji!“ — odgovori — „kaj pa zdaj spet tukaj delajo?“

Da na kratko povemo: tudi tukaj se je rešil palic z lepim denarjem; krevse so mu pa dali nazaj. Ondaj jih on, da bi se odkrižal že tolike nadloge, v nekake krpe zamota in zaveže, pa gre, brž ko se je zmračilo, na svoj vrt, ter jih zakopa globoko v zemljo.

Nekdo iz sosesčine ga zasledí pri tem poslu, in

ker misli, da skriva on tam nekaj drugega, zleze po noči prek plota, izkopa tisto culo, zameče jamo, poravna zemljo, pa zleze zopet ven. Ali kedar culo razveže in vidi, da se je prevaril v svoji nadi, zaveže spet brž ko brž grde krevse, tér jih buti v vodotok, po kterem so odtékale mestne pomije. Nekoliko dni potem se ulije velika ploha, in cula obtiči nekje v vodotokovi cevi, okoli nje se nabere blata, tako, da voda, ki ni mogla odtekat, nazaj udari.

Voda pridere tudi v nektere kleti in prodajalnice, in tako se napravi mnogim veliko škode. Zvedenci se odpravijo pregledavat in čistit vodnih cevi, najdejo tisto culo, tér jo odnesó županu.

Brž po Abukazem-Tamburja!

Tega oblije smrtni pót, ko pride in zagleda svoje krevse.

„Nesrečni človek!“ — reče mu župan — „čemu si vendar namenil te krevse? misliš-li ž njimi vse mesto končati? — Zdaj moraš toliko škodo trpeti.“

„Častitljivi župan!“ — odgovori óni — „zdaj že vidim, da niso te krevse same na sebi, ker so prišle na dan tudi od ondi, kamor sem jih bil zakopal. Plačati in pretrpeti hočem vse, kakorkoli pravičen sodnik razsodi; samo tega te lepo prosim, reši me nevarnosti in skušnjave! Reši me tega mojega največega sovražnika, in ne daj mi teh krevs več nazaj!“

Sam župan si ni mogel kaj, da se ne bi bil nasmejaj, in potem ko je Abukazem plačal storjeno škodo, da župan čudne krevse nekam odnesti, njega pa odpravi z dobrim svetom, naj poslej ne nosi več dolgo starih krevs.

Bor z bikom.

(Spisal J. Podmilšak.)

Vsako ljudstvo, omikano in neomikano, ima svoje veselice, s kterimi si dela kratek čas v prostih urah. Kakor pa se nahajajo pri raznih narodih razne stopinje omike in izobraženosti, tako so tudi njihove veselice in zabave različne. Tako n. pr. so Spancem jako priljubljeni bori z bikom.

V vsakem večem španskem mestu je nalašč pripravljen prostor za takošne bore. Borišče je ograjeno navadno z deskami, krog in krog pa so postavljeni odri za gledalce. En dan pred bojem so nabita po vseh oglih oznanila, na kterih je nataučno popisana bik, ki bode prvi pričel boj, potem njegovo imé (biki, pripravljene za bor, imajo posebna imena) in pa število borilcev (Quadrillas). — Drugo jutro se zbere neštévila množica ljudi na borišču, ki posedejo visoke odre. Tisti, ki imajo posebno veselje nad takošnimi bori, dobé majhene lističe z imeni vseh bikov, ki so pripravljene za ta dan; na te zaznamvajo potem, kolikokrat je bil ta ali uni bik uboden. — Na bojišču se zberó borileci, nekteri na konjih (Picadores), drugi pa peš (Banderilleros), vsi oboroženi s sulicami in bodali, ki je zaljšajo pisani trakovi. Ljudstvo željno pričakuje začetka. Zdaj se odpre zatvornica in velik bik prikoraci ven. Ljudstvo ga pozdravlja s tisočnimi „viva“.

Borileci prično svoje delo; nekteri ga zbadajo, drugi pa mu nastavljajo rudeče plahte ter mahajo ž njimi. Bik rujove, koplje z nogami zemljo in jezno meče prst z rogovi kviško. Sedaj zamaha zopet eden borilcev z rudeče plahto, drugi pa mu porine bodalo v

bedro. Bik se ozré po ljudéh, grozno zarjove ter plane nad svoje nasprotnike, ali ti se mu znajo dobro ogniti. Včasih se kak konj prepočasno zasuče, bik ga natakne na roge, vrže ga kviško, in konj in jezdec pogineta žalostno na borišču. — Kedar ima bik že veliko ran in jame omagovati, pride eden borilcev (Matador) ter ga zabode. Gledalci vpijejo: „Bien, eh viva, bien!“ in evetlice in venci leté z odrov na borišče. Bik je mrtev: štiri mule z zvončki na vratih pridejo po-nj ter ga odpeljejo, pod odrom pa mu delajo godci zadnjo popotnico. — Včasih se ne konča igra s samo enim bikom, pobijejo jih po tri, štiri in še več. — Če je bik prebojčč, da noče pričeti boja s svojimi nasprotniki, pa ga gledalci zeló zasramujejo in psujejo.

Kakorkoli neusmiljene in bresérne so take igre, vendar so Špancem zeló priljubljene. Celó otroci se igrajo najrajši „toros“ (bike). Eden si priveže na prsi desko, v kateri sta zabita dva klina, ki nadomestujeta rogé. Potem se vsede manjši deček večemu za vrat ter vzame v roko dolgo palico; drugi se vstopijo v kolobar — in tako začnó bor: Večkrat pa pade „prikador,“ ki sedi moško na svojem dvonogatem konji, na tla, in potem ga zasmetujejo drugi otroci, da ni konca ne kraja.

Sedanji čas so Španci že večidel popustili take nevarne in neusmiljene igre, v prejšnjih časih pa so bile zeló navadne in vsako leto je padlo več sto bikov pri takošnih veselicah. —

Od zazidane kraljice.

(Narodna.)

Neki oče je imel tri hčere. V tistem kraji je bil tudi kralj, ki je enkrat šel poslušat pod okno, kaj se bodo hčere zvečer pogovarjale. Najstareja je rekla: Rada bi imela mlinarja, da bi imela skozi dosti moke, pa mlela bi. Druga je djala: Jaz bi pa rada imela krčmarja, da bi imela skozi dosti vina piti. Najmlajša je pa djala: Jaz bi pa rada imela kralja, da bi bila kraljica. Potlej je pa djala kralj sam proti sebi: Jaz imam pa mlinarja pod seboj, pa krčmarja tudi, pa sam se bom tudi oženil. Drugi večer se je pa šel ženit tjé kralj, in je vzel najmlajšo, najstarejo je vzel mlinar! drugo pa krčmar. Stareji sestri ste pa bili mlaji tako nevošljivi, da sami niste vedeli, kaj bi jej hudega naredili. Potlej ste pa djali kralju: Kedar bo imela kraljica kako hčer ali sina, jej bove pa medve stregli.

Čez pol leta je pa šel kralj na vojsko, in med tem je imela kraljica sina. Sestri ste pa pisali mu, da je njegova žena imela sina, pa ga je v vodo zagnala. Bili ste pa le uni dve splethi jerbašček, pa ste ga dale notri, in v vodo zagnali. Pa prvokrat ni bil kralj nič hud. Je djal: Če jej je tako prav, naj pa tako naredi. Potlej je prišel nazaj: je bil en čas doma, pa je spet moral iti.

Potlej ste pa spet drugokrat tako naredili. Imela je dve hčeri. Pa ste djali, da jih je spet v vodo zagnala, ko ste jih bili le uni dve. Zdaj je pa djala kralj: ko bi še enkrat toko naredila, kakor zdaj, pa morate zid zidati na štiri vogle, pa jo v tisti zid zazidajte. Voda je pa tiste tri otroke prinesla k nemu mlinu; so bili pa tisti doli, da so bili že odraščeni. Potlej je pa djala stareji: Jaz grem po svetu. Je pa zasadil v staro

drevo sabljo in je djal: kedar bo ta sablja rjava, pa sem zgubljen; bo pa le bela, bom pa že prišel nazaj. Ob letu je pa bila tista sablja vsa rjava. Potlej je pa djala stareja sestra: Zdaj ga bom pa jaz iskat šla, če se prav meni ravno tako zgodi. Je pa zasadila sabljo v staro drevo, in je djala: kedar bo ta sablja rjava, sem pa že zgubljena; bo pa le bela, bom pa že prišla nazaj. Ob letu je pa bila tista sablja vsa rjava. Potlej pa pravi mlaja: Unih dveh že ne bo nazaj! Zdaj bom pa jaz tudi tako naredila, kakor una dva; sama ne bom pri mlinarji —

Uni brat je bil pa prišel v velik gozd in ni vedel nikamor, kam bi bil šel po noči. Potlej je pa zagledal lučico malo tje od sebe. Je bila ena kočá. Je pa šel noter, je pa dobil notri starega puščavnika. Potlej ga je pa prašal tisti puščavnik: Kam pa greš? Je djal, da grem po svetu, da sam ne vem kam. Potlej je pa djal puščavnik: Oj, koliko tavžent in tavžent ljudi je šlo že todi memo, nazaj pa še nikoli nobeden ne. Ali to ti povem, da drugod vun ne moreš iti iz puščave, kot todi, koder ti bom pokazal. Pa le poslušaj me, bom ti dal dober svét. Boš prišel iz gozda, boš videl dva potá. Eden bo na hrib, eden v dolino držal. Med potoma je pa zid, pod zidom pa kup ilovce. Pa vzemi izpod tistega zidú malo ilovce, pa pojdi na tisti grič. To pa ne, da bi se ogledal. Na tisti poti, ki pelje v dolino, bo toliko okamenelih ljudi, pa vsi bodo vpili: Pomagajte, pomagajte! Pa le naprej na grič pojdi. Če boš tako bogal, kakor sem povedal, boš prišel na grič. Na tisti gori bo pa drevo, na drevesu pa kletka; v tisti kletki je pa tak tič, ki ti bo vse povedal, kako se ti je kdaj godilo in kako se ti še bo.

In kako se tvojemu očetu, materi godi in kako tvojema sestrama. Uni pride in gre k znamenju, da bi vzel tisto pest ilovce; pa vse je rjulo vanj, da pomagajte, pomagajte! Potlej je pa šel v tisto dolino, je pa še on okamenel, kakor drugi. —

Drugo leto pride stareja sestra v tisti gozd in ni vedela nikamor, kam bi šla po noči. Pa zagleda lučico, in gre za njo; pa pride do bajte. Pa gre noter, pa dobi notri starega puščavnika. Potlej jo je pa prašal puščavnik: kam pa greš? Je pa povedala kakor brat. Je pa spet tisti puščavnik povedal, kakor unemu. Je pa šla gori; je pa hotela kot uni, ilovce vzeti, so pa vsi vpili vanjo, zato je šla tjé in je ravno tako okamenela tam, kakor brat.

Potlej drugo leto pa pride mlajša sestra tje. Je pa spet povedal puščavnik: koliko ljudi je šlo tu memo! pa povedal tudi, da sta šla brat in sestra, nazaj pa nobeden ne pride. Potlej je šla sestra, je prišla k znamenju, je pa vse vpilo vanjo, da pomagajte! kakor unima. Pa se ni ozrla, je vzela pest ilovce izpod znamenja in šla na hrib. V tistem zidu je bila pa njih mati zazidana, zato so vsi ljudje okameneli, ki so tam memo v dolino šli. Sestra je šla na grič, je pa dobila gori tistega tiča, kakor je bil uni povedal.

Tisti tič jej je pa povedal, da tukaj doli je tvoja mati zazidana, da sta brat in sestra tam doli in kako se je godilo s teboj in koliko moraš Bogu darovati, da boš rešila vse te. Potlej je pa plačala tisto reč, so pa šli, ko so bili rešeni, k tistemu mlinarju. Potlej so bili tam en čas, toliko časa; da je kralj prišel iz vojske domu. Pa je enkrat prišel doli k tistemu mlinarju, je pa njo koj spoznal. Mlinarica je bila povedala, kako je otroke voda jej prinesla, in tako da so zvedeli, da sta jih sestri v vodo pometale. So jih pa dobili in na

kosilo povabili. Ko so tisto veselje obhajali, je pa prašal kralj: kake kazni bi bil tak vreden, ki kacemu tako in tako zelo veliko nesrečo naredi. Je pa djala ena, da naj bi vzeli štiri konje in na vsacega bi privezali roko ali nogo in bi jih narazen zapodili, da bi ga pretrgali na štiri kosove; ali pa bi naj ga privezali levu na rep, da bi jih vlekel po grmovji. — So pa imeli dva leva v levnjaku, so pa privezali vsacemu eno za rep, pa so jih spustili v grmovje.

Od mačoh.

(Narodna.)

Imela je dve hčeri; ena je bila pa še prednje žene. Je pa tako sovražila tisto hčer, da sama ni vedela, kaj bi naredila, da bi jo stran spravila. Je pa djala enkrat, ko se ji je prav dobra delala: Pojdi z menoj tje k vodi, je bila pa vrba tam, je pa djala mačoha: Za tole vejo se primi in jo odlomi. Potlej je pa izvlekla izpod pasa sekiro, pa ji je roko odsekala, da je roka na vrbi obvisela. In djala ji je: Ne hodi nazaj; če prideš, bom ti še drugo roko, pa še glavo odsekala.

Ta pa je djala sama proti sebi: Zdaj domu ne smem, bom pa šla po svetu. Je prišla do gradu, bila je pa lačna in je tako zeleno grozdje trgala in jedla. Gradnik jo je pa videl in vzkazal hlapcu: Pojdi in pripelji uno žensko, je gotovo lačna. Pa jo je pripeljal, so jo pa imeli pri tistemu gradu, ker ni imela roke, tako dolgo, da jo je mladi gradnik vzela. Potlej je pa šel v vojsko. Tisti čas je pa imela dvojčike; so mu pa pisali, da ima dvojčike. Tisti, ki je pismo nesel, je pa ravno pri mačohi prenočil. Je po noči postlala mu in ga popraševala: kaj nese, kam gre, od kod je? Je pa vzela mu iz mavhe pismo, ko je bil zaspal. Je pa prepisala, da ima tvoja žena dva psička. Ko je prinesel ni pismo, ga je gradnik prebral in ni bil nič hud. Če sta psička, naj pa psička bosta, zavolj tega je ne smete nič sovražiti.

Pot je pa nazaj grede ravno todisti šel in ravno tam ležal. Ga je pa prašala: Ali je bil kaj hud gradnik? — Nič ne vem, koga bo hud? Ves čas je bil dobre volje. Baba se je pa ustrašila, ko je zaspal, je pa spet poiskala pismo, in ga prepisala, da naj po svetu gre tako daleč, da ne sme več nazaj. Pot pride domú, žena prebere pismo, so se pa drugi bolj ustrašili, ko ona. Unemu se je pa tako čudno zdelo, zakaj da je pismo tako zapisal, ko je njemu rekel, da je ne smemo sovražiti. Potlej je pa djala: Le koš mi dajte, da bom dala fante noter, pa bom šla po svetu. So ji pa dali, je pa šla. Je pa prišla k tisti vodi, je pa še visela na tisti vrbi nje roka taka, kot je bila. In je djala: ko bi pač mogla roko doli vzeti! Se je pa stegnila, ji je pa padel en otrok v vodo. Prime za roko, in roka se ji je naenkrat prijela. Voda je pa unega otroka kmalo h kraji prinesla, da ga je lahko pobrala. Je pa prišla potlej v velik gojzd. Je pa djala: Tu bom, da me ne bo nobeden dobil! Pod streho ni imela nikamor iti. Je pa zagledala luč, in je šla tje. Je prišla tje, pa ni bilo nikjer nobenega človeka. Na mizi je pa stala skleda polna pripravljenih jedi. In slišala je glas, ki je djal: Vzemi žlico in jej! Vzemi žlico in jej! Bala se je in je djala: Kdor je kuhar, bo tudi jedel! Tako dolgo, da je pa le jedla. — Bila je v tisti bajti sedem let, in kader je bilo čas jesti, je

prišlo samo na mizo. Nikoli ni sama kuhala, saj ni imela kje dobiti. Gradniku je bilo pa v sedmih letih tako žal po ženi, da sam ni vedel, koj bi delal. Je djal: Na lov bom šel. Je pa šel na lov, so ga pa psi tako daleč zapeljali v gojzd, da je prišel clo do tiste bajte. Je prišel tje, je prosil za prenočišče. Je djala: Imam vas že — poznala ga je pa koj — postelje vam pa ne morem dati drugačne, kakor na klopi ali na mah. Imel je pa dva lovca sabo. Je pa djal: Meni je klop dobra. Saj smo vsi trudni. Lovca sta pa šla na mah, ko je na klopi spal, mu pa noga iz klopi uide. Ta pa pravi enemu fantu: Pojdi in očetu nogo na klop deni. Ta se prebudi in drugo nalašč spusti nogo iz klopi. Ona pa pravi: Zdaj pa ti pojdi in poberi nogo očetu na klop. On je pa slišal in vstal. Je pa jel spraševati: kako in kaj, kje si roko dobila in tako, da sta se zgovorila vse. Pred mu pa ni nikoli povedala, da ji je mačoha roko odsekala. Pa jo je peljal domu. Pa sta bila potem oba srečna.

Mesečni opravki za vrtnarja.

Januarja. V tem mescu kaže drevesa potrebiti in jim nepotrebne in suhe veje in vejice porezati. Skorja se po deblu in vejah podrza, da se mah odpravi, ako ga je kje videti. Gosenčna gnjezda in zalege se odstranijo in z mrčesi vred pokončajo. Tudi pritlikovci se obrezujejo in po brajdah razpeljana drevesa se dostojno prirežejo. Skrbi se naj tudi za žlahtne cepiče.

Februarja. Obrezovanje in trebljenje sadnega drevja se pridno nadaljuje. Ako je lepo vreme, moreš začeti črešnje češplje in slive cepiti. Črešnje se cepijo le na divjih črešnjah, ne na višnjah; višnje pa na višnjah in divjih črešnjah.

Marca. Okoli sadonosnih dreves naj se naredijo kolobarji, prigodnjem drevesom naj se nameče ledt ali snega, da prezgodaj ne ženó. Napravljajo se nove drevesnice, kjer se je prej zelje, pesa ali solata gojila, nove grede se s semenom posejejo. Kar se sadi ali potika kakor oreh ali kostanj, to kaže najbolje s spomladi saditi, in sicer tako, da se osti navdolj obrnejo. Sadonosno drevje se začne presajati.

Aprila. Naj se oskrbi drevesnica, če se še ni. Jablane in hruške se morajo pocepiti; koščeni sad pa naj bo ta čas že požlahtnjen. Posejana semena že kalé; naj se torej čistijo gredice in obvarujejo mraza z vejami ali z razgrjeno slamo. Tudi je dobro kako vlažno šaro zanetiti, da dim nareja in mladje mraza obvaruje. V jeseni zasajena drevesa se morajo potlačiti, ako jih je mraz skoz zimo vzdignil okoli debla.

Maja. Naj se gosenice pokončajo, in hudobni hrošči polové ter poparjeni s kropom v gnoj spravijo; ves merčes se naj pridno pokončuje. V drevesnici se popkani povoji zrahljajo, ako so pretrdni. Redke sajenke se naj primerno zgosté. Koli in vezila mladih dreves po sadunosniku se naj popravijo. Presočnatim nerodovitim drevesom se pušča.

Junija. V drevesnici se povoji odstranijo pri cepljenih drevesih. Postranske mladike na visokih drevesih se porežejo. Pri pritlikovcih in brajdnih drevesih se poletna rez spravlja. O preveliki suši se z mlačno vodo drevesa zalivajo najbolj na večer ali saj zgodaj zjutraj. Zemlja se naj zrahljuje okoli dreves.

Julija. Popkanje se prične na divjakih, ki so že v soku in se je že previdelo z dozorelimi popki.

Mravljinjaki se naj pokončujejo in zafrljeno listje uši in mravelj odpravi. Čepljenje se naj pregleduje in postranske vejice potrgaja, da cepič več soka dobiva. Avgusta. Popkanje se v tem mesecu pri vseh raznih sadunosnih drevesih najvspešneje izpeljuje; za 14 dni se morajo povoji prerezati. Koščen sad se brž po zrelosti pospravi in v zemljo povtikuje s ostjo na vzdol, orehi z lupinami vred, da jih miši ne pohrustajo. Breskovne, mareline, slivine itd. koščice nekteri pred poteró in golo jedro sadijo, da pred kali. Ali pa se v stanjšani gnojnici nekaj časa namakajo. Prvo je boljše, zadnje je težko zadeti. —

Septembra. Večidel jabelka in hruške se pripravijo za jabelčnik ali hruškovec, ali pa za sušenje brez dima. Kleti se s sadjem napolnijo; naj se toraj večkrat prevetrijó. Pri stiskanji se naj pazi na poštenost stiskavničarjev. Stolčene ternine v mošt djane, ga jako zboljšajo. S terom ali trpentinom namazani trak in okoli debla zaviti, obvarje drevo mravelj.

Oktober. Zdaj se spet v jame, že pred izkopane, po sadunosniku in drevesnici mlado drevje redoma zasaja, kakor je pred omenjeno. Divje črešnje, češplji se presadé v drevesnico ali na nova stanovitna mesta; tako isto jabelčni in hruškovi divjaki, da se tam pocepijo in potlej presadé, ako niso na stanovitnem mestu. Debla se pomažejo, manjša drevesa v sadunosniku pa s slamo obvijó.

Novembra. Trebljenje in obrezovanje dreves se mora začeti; tudi se sadi po sadunosniku in drevesnici v mirnem vremenu; tudi gnojiti je zdaj najboljši čas.

Decembra. Skozi celo zimo se drevesa trebijo, obrezujejo, gosenice obirajo, kedarkoli vreme to delo dopušča. Hobato razraščenemu drevesu se posekajo korenine, da tako močno v les gnati ne more. Okoli dreves je jako dobro listja, rožja, vej, nati krompirjeve ali repine ali kaj enacega pometati, da vlago imajo; posebno tekne to slivam in mlademu drevu, kar jim ob enem za gnoj služi. Tudi žaganice, kosti, drvatinska trohljina, cestno blato itd. kaj koristi drevesom. Vse ostalo te naj skušnija in pamet uči z Božjo pomočjó.

Fr. J.

Zastavice.

31. Kdo ima dobre zobe pa nikoli ne žveče?
32. Malokaj se brez mene jé, mene samega pa nobeden noče jesti, kaj je to?
33. Kaj delaš, kedar na solncu stojiš?
34. Od življenja se dobi, pa samo ne živi; čeravno govorit' ne zna, vendar vsacemu odgovor da?

Vganjka zastavic v 10. listu: 27. moker; — 28. kedar se sežgé, pepel; — 29. apno; — 30. pravo rokovico na levo roko obleci.

Smešnice.

* „Kako dolgo bi človek mogel živeti brez možganov?“ vpraša nekdo norčevaje se z zdravnikom. — „Po priliki tako dolgo, kolikor ste vi stari“, odvrne ga zdravnik in šaljivec umolkne.

* Nekdo je vprašan, zakaj da v pismu tako debele črke nareja. „Zato ker je moja žena gluha in bi jej rad napisal glasen list“, bil je odgovor.

* Mesar žene po cesti dva vola. Sreča ga nekdo in ga šaljivo popraša: „No, kam pa vi trije?“ — „Memo črttega!“ odreže se mesar.

* Na očitnem mestu se začeta dva hudo pričkati in pridno obirati. Na zadnje eden drugzega „osel“ imenujeta. „No, zdaj mora pa razprtije kmalo konec biti“, pravi eden okoli stoječih, „ker sta se kot brata pozdravila“.

Ogled po svetu.

Avstrijsko - ogerska država. Adresa na presvitl. cesarja, o kateri smo že zadnjič nekaj omenili in katero je izdelal dvaja ustavoverne stranke, znani Nemeec dr. Herbst, dobila je v državnem zboru res večino glasov, akoravnó se je desna stranka (t. j. Slovenci, Poljaki in Tirolci) močno ustavljala. Pa kaj pomaga, Nemci so v večini in adresa je bila sprejeta. V adresi so ustavoverneži presvitlemu cesarju povedali, da sedanje ministerstvo nima zaupanja med ljudstvom, da ministersko delovanje državi škoduje in da je državi koristno le to, kar oni zahtevajo. Tako mislijo ustavoverneži, večina avstrijskega ljudstva pa vse drugači misli, kar je v adresnej debati slovenski poslanec dr. Costa s tehtnimi besedami razjasnil. Prišla je tedaj adresa do presvitl. cesarja in ustavoverneži so upali, Njih Veličanstvo bode kar hitro ministre odpustilo. Zgodilo se je drugače. Presvitli cesar je adreso prav hladno sprejel in izročilec dal spoznati, da se nikakor ne vjema z mislimi ustavoverne stranke, ampak da odobrava delovanje ministersko, da želi, da bi se vsi avstrijski narodi sprijaznili in pomirili, in to z lepa in pravično, ne pa s silo, kakor oni zahtevajo. Ta odločivni, za nas jako veseli odgovor Njih Vel. je ustavoverneže močno osupnil. Začeli so premissjevati, kako znanprej nasprotovati sedanji vladi. Ker ima ravno zdaj dovoljenje davkov za drugo polletje v pretresovanje priti, sklenili so, da ne bodo privolili v pobiranje davkov in da bo tako vlada primorana, odstopiti ali pa državni zbor razpustiti. To je zadnji korak ustavoverne stranke. Tudi s tim niso nič dosegli. Stranka, ki noče nobene sprave z drugimi narodi, ki ne pozna drugih pravic, kakor takih, ki njej prillegajo, ki je tako slabo vladala, ko je sama imela krmilo v rokah, ta stranka je — pri kraji, je zgubljena. Pravica je zmagala. Nadejati se je nam boljnih, ugodnih časov. Vlada, ki ima, kakor se vidi, res željo, vse narode v Avstriji pomiriti, je zmagala in mi se te zmage veselimo. Sladka nada nas navdaja, da se nam bo odpirala čedalje milša prihodnost.

Iz Hrvaškega se čujejo zmiraj veselejši glasovi o izidu volitev za deželni zbor. Kar je do zdaj poslancev izvoljenih, je ogromna večina narodnjakov, veliko jih je enoglasno izvoljenih. V malo dneh bodo volitve končane. Od 65 poslancev bo v zagrebškem zboru okoli 50 narodnih.

Iz Prage se poroča, da bo pogajanje s Čehi skoraj dovršeno. Sad tega pogajanja za Čehé bo baje: zedinjenje deželnih zborov, českega, moravskega in šlezkega v glaven deželen zbor, nov volilen red, poseben minister itd.

Zunanje države. Da je upor v Parizu podjan, povedali smo že, pa kaj se je pri tem godilo, tega našim bralcem nismo še poročali. Grozovitne reči se beró po časnikih, kaj da so uporniki še uganjali, prej da so bili od vladine armade čisto premagani. Zadnji čas so se pokazali, ko besna zver. Ko so spoznali, da jim ne bo mogoče še dalje se ubraniti, začeli so cerkve in hiše ropati, poslopja s smrdljivcem ali kamenenim oljem polivati.

in zažigati, pri katerem poslu so jim bile tudi ženske postrežljive. Čisto zdvijani povjeli in podavili so več mirnih ljudi, med temi tudi pariškega nadškofa. Skoraj pol mesta je razrušenega, najlepše palače leže razdžane na tleh. Ceste in ulice so polne mrličev, nektera poročila trdijo, da je nad 50.000 ljudi raznega stanú mrtvih. Kar svet stoji, skoraj ni bilo takega klanja. Kakor prej puntarska, zdaj tudi postavna vlada grozno gospodari. Kakor muhe da streljati vse, ki so le nekoliko punta sumljivi. Žalostno!

Italijanska vlada se oborožuje. Proti komu, ni še prav znano. Menda proti Francoski, ki hoče papeža varovati.

V Turčiji se oblači politično obnebjje. Oholost in divjost Turkov proti Slovanom bo obrodila krvav sad. V Albaniji nastaja nemir, ker je Izmael-Paša razžalil najplemenitnejše rodove, v Bosni se tudi vse nadeja kmalega boja. Enake vesti se slišijo iz Srbije in Črnogore.

Razne novice.

Janežičeva svečanost. Celovski Slovenci že dolgo nismo imeli tako živahnega dnú, kakor na binkoštni torek, ko se je spominek na grobu našega nepozabljivega Janežiča blagoslovljal. Že zjutraj k cerkveni svečanosti na celovškem pokopališču pri sv. Rupertu se je zbrala velika množica prijateljev in častiteljev rajnega slovenskega rodoljuba, ne samo iz bližnjega mesta, ampak iz vseh koroskih pokrajin, kjer Slovenci prebivajo, da celó iz Stajerskega. Pri sv. maši, katero so darovali semeniški vodja, prošt in predsednik družbe sv. Mohora, preč. g. Müller, peli so gg. bogoslovci slavansko mašo jako lepo in ginljivo. Po daritvi sv. maše se je blagoslovljal zali, lepo okinčani spominek, na kterega so bili celovski dijaki položili še posebno krasen venec s slovanskimi trakovi. Tú so zapeli dijaki tako lepo in milo, da so bili vsi nazoči ginjeni in da so se mnogim oči solzile.

Zvečer pri „besedi“ se je zbrala zopet tolika množica, da so bile prostorne sobane, ktere je tukajšnje kat. pol. društvo za ta večer čitalnici blagovoljno odstopilo, vse napolnjene. Najprej so nagovorili nazoče slavnoznani naš rodoljub Matija Majar. Narisali so nam v jedrnatem, izvrstnem govoru na kratko tri dobe Slavjanstva, namreč: dobo Praslavjanov, dobo starih Slavjanov in novejšo slovensko dobo. Pri zadnji so vpletli vmes prav zanimive črtice iz Janežičeva življenja. Ploskanje in mnogi slavaklici so pričali, da je ta govor vse poslušalce navdušil. Vsako uho je strmelo o kraznih, domačih melodijah, ki so donele iz mladih dijaških grl. Ravno tako je zanimivala vse poslušalce tudi godba, ki je svirala skoz in skoz narodne stvari. Pozno v noči smo še le pomislili na odhod, ginljivega srca roke si podajaje.

Tomšič Anton, vrednik „Slov. Naroda“ v Mariboru, je 26. maja t. l. za vodenim mrtudom nagloma zamrl. Vsa domoljubna srca je močno zadela ta žalostna izguba. Iz vseh slovenskih pokrajin se čujejo tužni glasovi po neustrašljivem boritelju za naše pravice. Vse svoje visoke dušne moči je rajni daroval materi Slavi. Naj mu bo zemljica lahka! V hvaležen spomin se mu bo postavil groben spominek. V ta namen se je osnoval v Mariboru poseben odbor, ki prejema darove za Tomšičev spominek.

Matica ljubljanska je ravnokar razposlala svojim udom za l. 1870 tri izvrstno izdelane zemljovide: severno Ameriko, južno Ameriko in Azijo.* Za tekoče leto bo matica izdala sledeče knjige: a) Koseski, čegar delo so stari udje že prejeli; b) Letopis za l. 1871, ki bo imel dva predala: prvi za znan-

* V Celovec so že došli. Kdor naših č. udov nima jih še v rokah, naj blagovoljno pošle po nje k podpisane. Ob enem prosí podpisani ko matičin poverjenik č. celovške ude, naj se z doneski za l. 1871 podvzajajo in jih vsaj do 15. t. m. doplačajo, da se potem odpošlejo v Ljubljano. Šimen Janežič.

stvene, drugi za lepopisne, zabavne in poučne spise; c) Schoedlerjevo mineralogijo in geognosijo, t. j. III. snopič knjige prirode; d) Atlanta III. snopič: Afriko, Avstralijo in Rusijo. — Upamo da bo dosedanje uspešno delovanje matice marsikoga nagnilo, da na novo pristopi k temu narodnemu, literarnemu zavodu.

Oglasnik.

Dohodki družbe sv. Mohora l. 1871.

J. Urbas, farni oskrbnik pri sv. Jurju	101	70
L. Serajnik, dekan v Pliberku	185	—
J. Lijavnik, prošt v Doberli vasi	244	—
K. Dürnwirth, špiritual v Celovcu	42	—
J. Jan, dekan Dolini	122	80
M. Skubic, dekan v Ribnici	185	50
Jv. Kovačič, dekan v Jdriji	204	60
Fr. Erjavec, kr. profesor v Zagrebu	32	—
J. Westermayer, prošt v Tinjah	25	50
Bl. Madon, župnik v Šempasu	30	—
Gg. bogoslovci v Gorici	81	—
Š. Černoša, župnik v Cresnovcah	12	—
Drag. Ripšl, fajmošter v Loki	16	—
J. Brenc, duhoven v Dutovljah	79	—
Št. Doljak, dekan v Devinu	84	50
J. Verbnjak, podžupnik pri Veliki Nedelji	77	—
A. Vavken, učitelj v Cerkljah	5	—
A. Ahčin, duhoven v Begunju	31	—
M. Kogelnik, prošt v Trajbergu	81	50
Čč. gg. L. Urbanija 2 gld., Šk. Zamljič 1 gld., M. Pavlič 1 gld., J. Keržar 1 gld., Fr. Stojec 1 gld., J. Jelšek 1 gld., J. Eder 3 gld., M. Lazar 1 gld., Bl. Šloser 1 gld., J. Pristušek 1 gld., Fr. Oblak 1 gld.	14	—
vkup		1640 gl. 10

Dohodki za Janežičevo ustanovitev.

	gold.	kr
Prenesek iz 9. lista	1202	64
485. L. Lorbek, kmet Šmartnu	—	20
486. Mohorjevi družniki v Žusenu	—	50
487. F. Konjč, fajmošter na Otoce	2	—
488. P. Čare, župnik v Porečah	2	—
489. Sim. Dobajnikar, župnik v Svečah	1	—
490. Jv. Ljubej, kaplan v Svečah	1	—
491. Neimenovan	10	—
vkup		1219 34
Odbor.		

V Celovcu 6. junija 1871

Žitna cena.

V Celovcu po vaganu: pšenica 5 gld. 74 kr., — rež 4 gld. 4 kr., — ječmen 3 gld. 10 kr., — oves 1 gld. 91 kr., — ajda 3 gld. 69 kr., — tursica 3 gld. 9 kr., — pšeno 5 gld. 18 kr.

Kurzi na Dunaji 9. junija 1871

Kreditne akcije 289 gld. 50 kr. | Nadavek na srebro 121 gld. 50 kr.
Národno posojilo 59 " — " | Napoleondori . . . 9 " 83

Listuica.

Besednikova. A. B. v C. Vaš spis hvaležno sprejeli, le še večkrat kaj. — Fr. K. v Zn. G. naročnino prejeli, hvala! —

Očitna hvala.

Nepozabljiv nam bode krasni dan, ko se je spominek našega Antona blagoslovil. Iz bližnjih in daljnih krajev so prihiteli njegovi prijatelji in znanci, skazovat mu tolike časti. Srčno ginjeni izrekamo iskreno hvalo vsem, ki so se te svečanosti udeležili.

V Celovcu 31. maja 1871.

Janežičeva rodovina.